

Posudek oponentky

Bakalářská práce Davida Pokorného *Filosoficko-sociologické zkoumání fenoménu hry a fanouškovství*

David Pokorný se v této práci, podle svých slov, pokusil vymezit základní pojmy jako je hra, fanouškovství a sport v rámci sociologických a filosofických teorií. Dále pak provedl hlubší analýzu filosofických a sociologických aspektů hry a jejich aplikaci a vliv na sociální interakce.

Úvodní široký záběr (od antiky až po současnost) autora občas nutí skákat z tématu na téma, z autora na autora, či si pomáhat převážně sekundární literaturou a encyklopediemi. To pak vede k přílišnému zjednodušení, výjimečně k chybám. Tvrdí např., že „(zde pojednává) Huizinga o sportu jako o formě hry. Název díla vychází z pojmu „hrající si člověk“ a Huizinga v něm dává do korelace participaci ve sportu spolu s rozvojem kultury v dané společnosti a považuje sport a hru za její neoddelitelnou součást. Domnívá se, že hra a její formy (tedy sport) jsou všudypřítomné a nachází se ve všech aspektech společenského života – od náboženství až po válku (Huizinga, 1938: dle Edwards, 1973:13).“ Huizinga v knize *Homo ludens* naopak ukazuje, jak zvyšující se systematizace a disciplinovanost sport pomalu ze hry vylučuje a dělá z něj samostatný fenomén. Sport jako organizovaný fenomén ztrácí svou bezstarostnost a spontánnost, tedy prvky, které patří k základním strukturám hry, není už organicky spojen se společností jako např. v antice, není kulturně tvořivý, ačkoli má stále význam pro diváky, pro fanoušky apod. (*Homo ludens*: J. Huizinga, s. 178-9)

Pasáže věnované fanouškovství a rituálům jsou velmi povedené, ucelené a jdou více do hloubky. Musím vyzdvihnout kapitolu s přechodovými rituály, kde autor uvádí konkrétní příklady z prostředí sportu. Stejně tak zde přijde trefně ke slovu Roger Caillois a princip mimikry jako hybný moment sportovního fanouškovství. Kapitola o přítomnost elementu karnevalu jako prostoru pro sebevyjádření, nástroji odporu k zpochybnění nebo podvracení dominantního kultu je zajímavá a stálo by za to rozšířit ji o podrobnější popis pojetí karnevalu u Cailloise, na který sám autor odkazuje. (K tomuto tématu bych doporučila např. mnohem inspirativnější knihu M.M. Bachtina *François Rabelais a lidová kultura středověku a renesance*.)

Přejímáním porozumění z encyklopedií a sekundárních pramenů trpí i závěrečná kapitola o fenomenologii, což ji samozřejmě následně zkresluje. Např. počáteční zmínka o Husserlovi postrádá opodstatnění, kontext i jakoukoli další návaznost, stejně tak zajímavá úvaha o třech pohybech u Jana Patočky by vynikla více, pokud by autor skutečně pracoval s primárním textem. Na závěr bych se zeptala, zda tedy s odkazem na Jana Patočku existuje: „(V práci byla též analyzovaná) fenomenologie sportu. Ta, jako tomu bylo u sociologických teorií, nahlíží na sport jako na cestu rozvoje sebe sama a rozšíření svých schopností a dovedností.“ (s. 34), nebo jde jen o hypotézu autora a možný směr dalších úvah?

Navrhuji hodnocení **výborně až velmi dobře**, v závislosti na průběhu obhajoby.

V Praze 1.9. 2024

Mgr. Taťána Petříčková, Ph.D.